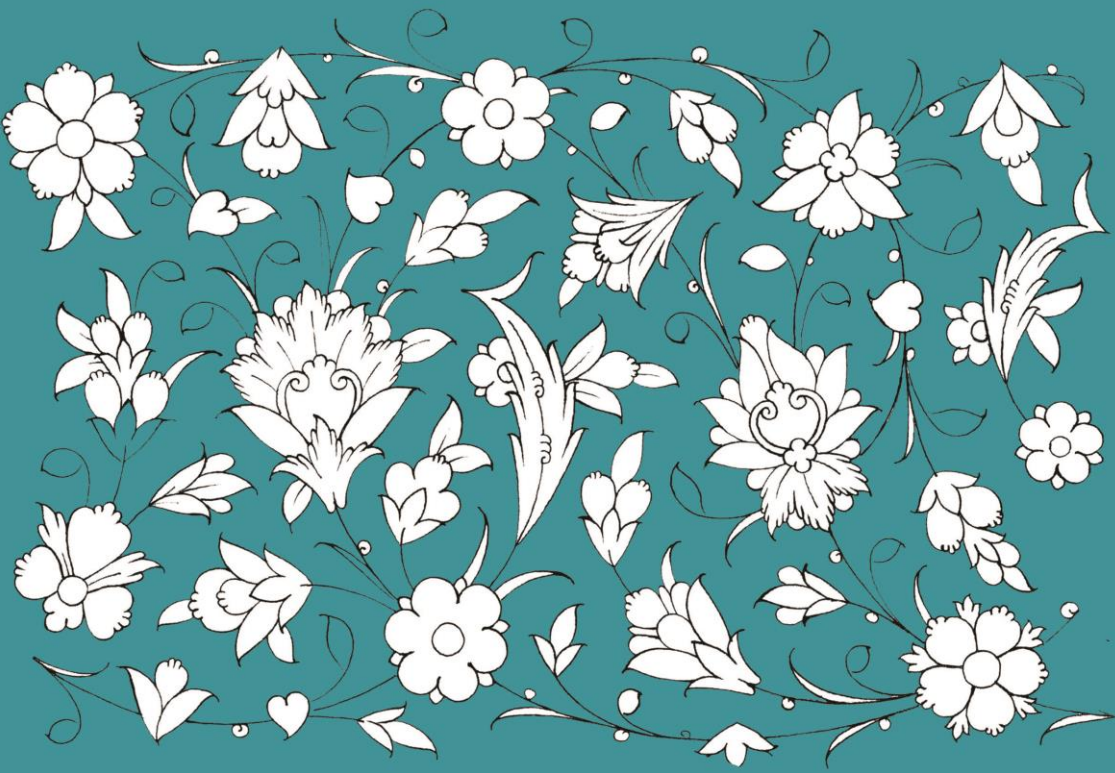

طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان

خلاصه گزارش عملکرد از سال ۱۳۸۴-۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان در یک نگاه

بنیان فکری:

قرآن، برنامه جامع و کامل تمدن الهی و اهل بیت(ع) مفسران، مبینان و مجربان قرآن و رهبران الهی جامعه بشری تا رسیدن به این آرمان می‌باشند. شاهراه عمومی ارتباط با قرآن و درک جامع برنامه الهی، تدبر در قرآن است. روش صحیح پیاده‌سازی قرآن و عمل به آن، سیره اهل بیت(ع) و راهکار تحقق اهداف قرآن، اطاعت آگاهانه از رهبر زنده حاضر الهی (چه معصوم(ع) و چه نائب آن) در راهبردها، سیاستهای اجرائی و احکام جهانی، اجتماعی، خانوادگی و فردی است.

رسالت:

۱. تولید محتوای متناسب (با مخاطب، شرایط و اوضاع زمان)
۲. طراحی و مدیریت کلان دوره‌های آموزش تدبر در قرآن

مخاطبان: جوانان (دانشجویان)

گستره: شهر تهران

چشم‌انداز: پایگاهی فعال و شناخته شده برای برگزاری دوره های آموزش تدبر در قرآن در شهر تهران وجود داشته باشد تا هر جوانی که می‌خواهد تدبر در قرآن را فرا بگیرد، به آن پایگاه مراجعه کند.

فعالیت طرح تدبیر

فعالیت‌های طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان سه بخش اصلی دارد:

- پژوهش
- آموزش و ترویج
- تبلیغات و اطلاع‌رسانی

این مجموعه سعی نموده به عنوان یک سیاست اساسی در روند فعالیت خود، آموزش، ترویج و فرهنگ‌سازی در حیطه تدبیر در قرآن را مبتنی بر مبانی مستحکم علمی پیش ببرد؛ زیرا فعالیت فرهنگی بالاخص در عرصه دانشجویان، بدون پشتوانه علمی و محتوایی دقیق و همچنین بدون تدوین و تبویب آن محتوا متناسب با این قشر، نمی‌تواند مؤثر واقع شود. از این رو بخش مهمی از صحنه اقدامات طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان به امر پژوهش اختصاص یافته است. از دیگر سو، از آنجایی که گروه هدف این طرح، دانشجویان و بطور خاص نخبگان دانشجویی است و نه عموم مردم، مسئله جذب دانشجویان اهمیت بسیار بسزایی دارد. بر این اساس یکی از عرصه‌های فعالیتی طرح تدبیر، در زمینه تبلیغات و اطلاع‌رسانی و در یک کلام جذب فعال بوده است. در ادامه به تشریح فعالیت‌های انجام شده در این سه حوزه پرداخته خواهد شد.

فعالیت‌های پژوهشی طرح تدبیر

پژوهش - به عنوان پشتوانه آموزش - یکی از دغدغه‌های مهم طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان بوده است. البته باید توجه داشت با توجه به هدف اصلی این مجموعه، پژوهش‌های انجام شده همگی در خدمت آموزش بهتر و ترویج هر چه ژرف‌تر فرهنگ تدبیر در قرآن بوده است. مهمترین فعالیت‌های پژوهشی طرح تا کنون به شرح زیر است:

۱. تألیف سلسله کتب «انس و آشنایی با زبان وحی»

امروزه تلاش برای آشنا کردن انسان‌ها با قرآن یا در نحوه قرائت الفاظ آن، خلاصه، یا در یاد دادن زبان عربی بشری محدود شده است و یا صرفاً محتوای قرآن در قالبی غیر از زبان ویژه قرآن به عنوان ترجمه، تفسیر و... ارائه می‌گردد. انس و ارتباط با الفاظ وحی و تدبر در محتوای هدایتی آن، حلقه مفقوده فعالیت‌های قرآنی بوده و آشنایی با زبان وحی شاهراه گسترش و تعمیق تدبر در قرآن می‌باشد. سلسله کتب زبان وحی در همین راستا، توسط تیم پژوهشی طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان تألیف و تدوین شده است. هدف این مجموعه کتب، بازتدوین منسجم مباحث ادبیات عرب(صرف، نحو، بلاغت و...) بر مبنای زبان وحی و برای تدبر در قرآن است و به گونه‌ای تنظیم شده که مخاطب دانشجوی را با زبان ویژه قرآن مأنوس و آشنا کرده و آن را در سریع‌ترین زمان ممکن، مهیای تدبر در قرآن می‌کند.

این مجموعه کتب شامل دو جلد کتاب به شرح ذیل است:

کتاب اول: واژه‌شناسی

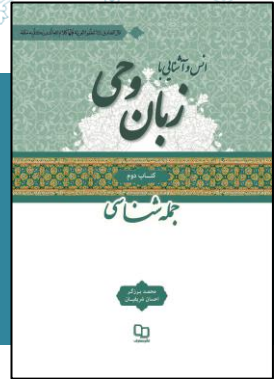
برای فهم واژگان قرآن

(برگرفته از مباحث صرف و لغت)

کتاب دوم: جمله‌شناسی

برای فهم جملات قرآن و ارتباط بین جملات
(برگرفته از مباحث نحو و بلاغت)

سلسله کتب زبان وحی با کتب موجود ترجمه و مفاهیم قرآن و یا با کتب تخصصی زبان عربی تفاوت‌های زیادی دارد و در آن ابتکارات متعددی برای آموزش زبان عربی قرآن بکار گرفته شده است. در ادامه به برخی از این ابتکارات اشاره می‌شود:

- توجه به فطری، ساده و شفاف بودن زبان قرآن
- توجه به دقت کاربردهای قرآنی و عدم تسامح در کاربردها
- محوریت دادن به استعمالات پرکاربرد قرآنی و به حاشیه راندن موارد کم‌کاربردتر
- عدم پرداخت به قواعد و استثنائات بدون کاربرد در قرآن
- ارائه مثال‌ها و تمارین فراوان و صرفاً قرآنی
- تلفیق مباحث معنایی-بلاغی با بحث‌های صرفی و نحوی
- توجه به نقش مهم سیاق در فهم کلمات و جملات
- پرداخت مستقل و تفصیلی به بحث ارتباط بین جملات
- تبیین مفهومی قواعد و تعاریف صرفی و نحوی تا حد امکان

- حجم کم مطالب در عین دقت آنها (پرداختن به مباحث پرکاربرد)
- چینش مطالب کتاب به صورت نظام‌مند و تقسیم‌بندی‌های ابتکاری
- بهره‌گیری از شباهت‌های زبان فارسی با زبان عربی برای انتقال مطالب

۲. تدوین کتابچه «تعریف، ضرورت و غایت تدبر در قرآن»

www.kerman.ac.ir

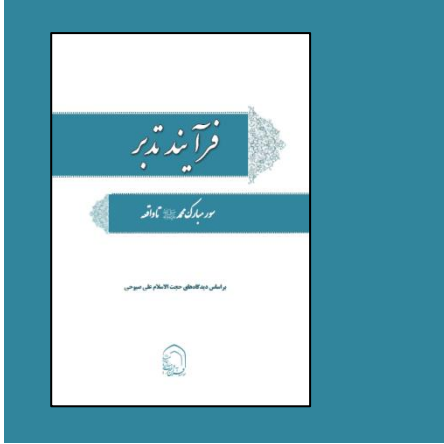
یکی از نیازهای مهم دوره‌های آموزش تدبر در قرآن، معرفی مبانی تدبر و شناساندن ضرورت آن و تفاوت این فعالیت قرآنی با فعالیت تفسیر است؛ زیرا بدون آشنایی با این امور، فهم درستی از تدبر در قرآن صورت نمی‌گیرد. از این رو تیم پژوهشی این طرح تدبر، اقدام به طراحی اثری نمود که در آن دانشجو به طور اجمال و با زبانی ساده و جذاب، با مباحث زیر آشنا می‌شود:

- تعریف تدبر (معنای لغوی، اصطلاحی و...)
- ضرورت تدبر و آموختن قرآن و ارکان این آموزش
- معنای لغوی و اصطلاحی تبیین (تفسیر)
- تفاوت بنیادین تدبر و تبیین (تفسیر)
- نقش تدبر در گسترش فرهنگ تمدن‌ساز قرآنی

۳. تدوین سلسله جزوات «فرآیند تدبر» برای سور جزء ۲۶-۳۰

از آنجایی که هدف از کلاس‌های تدبر در قرآن، انس مستقیم مخاطبان با قرآن کریم است، لازم است که مخاطبان خود به عنوان کار در منزل تدبر در سوره‌ها را پیگیری کنند و در کلاس نسبت به محتوای سوره جمع‌بندی صورت بگیرد. از این رو یکی از اقدامات جهت تسهیل مراجعه مخاطبان به قرآن، تدوین منبعی تدبری و مناسب با سطح مخاطبان می‌باشد. از آنجا که تفسیر شریف المیزان رویکردی تدبری به سور قرآن داشته است، از این منبع متن برای تدوین جزواتی متناسب دانشجویان برای تدبر در سوره‌ها استفاده گردید. این جزوات تحت عنوان جزوات «فرآیند تدبر» می‌باشد.

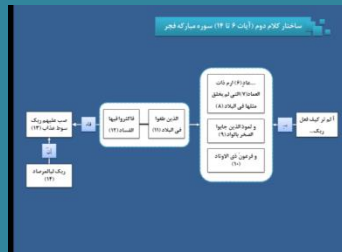
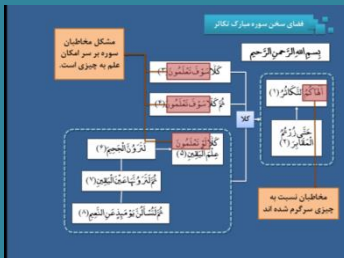
این جزوات مباحث تدبری المیزان را به ضمیمه برخی از جمع‌بندی‌های اساتید تدبر در پنج مرحله بصورت تفکیک شده ارائه می‌کند؛ که برای انسجام بخشی به ذهن مخاطبان دانشجو و آموزش روش تدبر بسیار راهگشاست. این مراحل براساس روش تدبر در قرآن تنظیم شده‌اند و به ترتیب ذیل در هر یک از سور مفصلات (جزء ۲۶-۳۰ قرآن) ارائه شده است:

- معانی واژگان مهم سوره
- توضیح مختصر پیرامون آیات و ارتباط آنها و ترجمه پیوسته آیات
- دسته بندی آیات سوره: هر سوره به قسمتهائی تقسیم می‌شود.
- جهت هدایتی هر دسته از آیات: هر دسته از آیات، دارای جهت هدایتی واحد است.
- جهت هدایتی سوره: بعد از کشف جهت هدایتی هر دسته از آیات، باید نحوه ارتباط هر دسته با دسته دیگر بدست آید تا با این کار جهت واحد هدایتی سوره کشف شود.

۴. تدوین ساختار سور جزء سی‌ام در قالب پاورپوینت

بر اساس روش تدبر در قرآن، هر یک از سوره‌های قرآن کریم دارای ساختاری منسجم است. توجه به ساختار سوره‌ها در امر آموزش تدبر و ارائه تصویری آن در کلاس‌ها بسیار راهگشاست و نوعی از جذابیت را به همراه دارد. از این رو برای غالب سوری که در کلاس‌ها آموزش داده می‌شود از جمله سور جزء سی‌ام و برخی از سور جزء ۲۸ و ۲۹ فایل‌های با فرمت پاورپوینت تهیه گردید که در آنها ساختار سوره‌ها و برخی نکات آموزشی مرتبط بصورت متحرک و پویانمایی نمایش داده می‌شود.

۵. تدوین جدول قسمت‌بندی محتوایی کل سور قرآن کریم

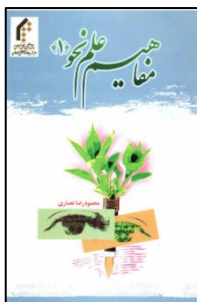

اصل در تقسیم‌بندی قرآن کریم، سوره بوده و هر سوره در واقع یک کل منسجم است که در یک یا چند و یا چندین سیاق مقصود خود را بیان کرده و مخاطب خود را هدایت می‌کند. لذا باید قرآن را سوره سوره و در درون هر سوره سیاق به سیاق خواند تا در معرض هدایت‌های الهی قرار گرفت. متأسفانه آنچه در جامعه مرسوم است، قرائت جزء جزء، حزب حزب و یا صفحه‌ای قرآن می‌باشد؛ که هیچ معیار قرآنی و محتوایی ندارد و فقط یک ملاک کمی در آن لحاظ شده است. این باعث می‌شود با وجود تمام نشدن یک محتوا، قرائت قرآن خاتمه یابد و یا از میانه یک محتوای قرآنی، قرائت آغاز شود. برای ترویج فرهنگ فهم قرآن کریم و توجه به محتوای سور قرآن، تلاش گردید برای کل سور قرآن کریم تقسیم‌بندی‌های محتوایی (بر مبنای سیاق‌بندی انجام شده توسط برخی از اساتید تدبر و همچنین سیاق‌بندی‌های تفسیر المیزان) تدوین و ارائه شود. شایان ذکر است برای تسهیل در امر ختم قرآن در مساجد و نمازخانه‌هایی که تا قبل از این به صورت قرائت یک صفحه در هر روز انجام می‌گرفته است، در مواردی که یک سیاق خیلی بزرگتر از یک صفحه بوده است، این سیاق به گونه‌ای به بخشهای کوچکتری تقسیم شده که هر بخش به لحاظ کمی تقریباً به اندازه یک صفحه از قرآن و به لحاظ کیفی و معنایی نیز تا حدی از انسجام معنایی را دارا باشد. البته در صورت خیلی کوچکتر بودن سیاق‌ها و یا حتی سوره‌ها (به مانند برخی سوره‌های جزء سی) از یک صفحه نیز، چند سیاق یا سوره با هم یک بخش را تشکیل داده‌اند. این

قسمت‌بندی‌ها در قالب جدولی ارائه شده‌اند که بر اساس آن می‌توان قرآن را در حدود ۵۰۰ روز ختم کرد و در عین حال توجه بیشتری به معنا و مفهوم آیات نیز داشت.

لازم به ذکر است که این اقدام توسط برخی از مراکز مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان مثال این تقسیم‌بندی‌ها مبنای قرائت روزانه قرآن کریم در مسجد دانشگاه علم و صنعت و برخی مراکز دیگر قرار گرفته است.

۶. تدوین خلاصه کتاب «مفاهیم علم نحو (۱)»

در راستای فعال‌سازی دانسته‌های عربی دانشجویان طی دوره دبیرستان و فراهم سازی زمینه برای استفاده از کتب زبان وحی، خلاصه‌ای از کتاب ارزشمند «مفاهیم علم نحو» اثر محمودرضا عساری که رویکردی مفهومی و معنایی به نحو دارد، توسط تیم پژوهشی طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان تدوین گردید تا در اختیار متقاضیان دوره آموزشی تدبر در قرآن قرار گیرد.

۷. برگزاری جلسات پژوهشی تدبر در سور قرآن

یکی از فعالیت‌های مستمر طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان، پژوهش تدبری پیرامون سور قرآن است. این جلسات با حضور تیم پژوهشی بصورت متناوب برگزار گردیده و طی آن تا بدین جا اقدامات زیر انجام شده است:

- مطالعه و بررسی تدبری نزدیک به دو سوم از سور قرآن کریم

- مطالعه و پژوهش پیرامون تدبر بین سور قرآن کریم

۸. برگزاری جلسات پژوهشی سیره اهل بیت (ع) و تاریخ انبیاء و اسلام

همانطور که قرآن کریم قانون اساسی دین و بیانگر خطوط کلی و راهبردهای زندگی ایمانی در قالب تمدن جهانی است، اهل بیت (ع) به عنوان انسان‌های قرآن‌نما، رهبران قرآنی جامعه بشری بوده و وظیفه اقامه و عملیاتی نمودن این راهبردها را در جامعه جهانی دارند. از این رو یکی از فعالیت‌های طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان، تدبر در سیره اهل بیت (ع) می‌باشد؛ گرچه این فعالیت هنوز بصورت مستقیم در فرآیند آموزشی مجموعه وارد نشده است. در این راستا برخی مباحث تاریخی نیز مورد مذاقه قرار گرفته است. اهم فعالیت‌های این بخش عبارتند از:

- بررسی سیره امیرالمؤمنین علیه السلام از طریق مطالعه تدبری نهج البلاغه
- بررسی سیره اهل بیت (ع) در امور شخصی و روابط اجتماعی با مطالعه تحلیلی مفاتیح الحیات اثر آیت الله جوادی آملی
- بررسی تدبری زیارت جامعه کبیره
- بررسی واقعه حجه الوداع و خطبه غدیر و انطباق آن با سوره مائده
- بررسی وقایع مرتبط با جنگ احد و بررسی تطبیقی آن با سوره آل عمران
- بررسی اجمالی در سیر تکون و انحراف یهودیت (و اثرات آن در تاریخ اسلام)
- بررسی اجمالی در سیر تکون و انحراف مسیحیت

۹. تدوین و راهنمایی مقالات و پایان‌نامه‌های قرآنی

یکی از اقدامات پژوهشی طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان، تدوین تحقیقات قرآنی (مرتبط با تدبر در قرآن) توسط اعضاء و راهنمایی و جهت‌دهی تحقیقات شرکت‌کنندگان فعال کلاس‌ها است. موارد انجام شده تا کنون عبارتند از:

پایان‌نامه‌ها

- بررسی مبانی ارتباط و انسجام آیات درون سوره‌ها (دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم)
- سوره و روش فهم آن (دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم)
- تحلیل و بررسی چینش و ترتیب نظام‌مند سوره‌ها در قرآن کریم (دانشگاه مذاهب اسلامی) / رساله دکتری در دست انجام
- تبیین ساختار قرآن و نقش آن در آموزش قرآن (دانشکده الهیات دانشگاه تهران)
- ساختار، کیفیت نزول و چینش آیات سوره‌های قرآن (دانشگاه علامه طباطبائی)
- جایگاه و معنای بل و کلاً از منظر سیاق قرآنی (دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم)
- شناسایی مناسبات میان آیات و بررسی راست نمائی روایات سبب نزول بر اساس آن در سوره‌های ضحی، عبس و تحریم (دانشگاه شاهد)
- گفتاری یا نوشتاری بودن زبان قرآن و آثار آن بر روش فهم (دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم)

۱. تألیف مقاله جعل و تحریف در اخبار سبب نزول سوره تحریم با راهنمایی جناب آقای دکتر فقهی زاده- ۱۳۹۲- پذیرفته شده در نشریه علمی پژوهشی حدیث پژوهی
۲. تألیف مقاله در آمدی بر بازشناسی جایگاه سنت در مکتب تفسیری قرآن به قرآن با تکیه بر اساس تفاوت دو مرحله تدبر و تبیین (تفسیر) با راهنمایی جناب آقای دکتر واعظی- ۱۳۹۵- دو فصلنامه علوم و تفسیر معارج (شماره دوم-بهار و تابستان ۹۵)
۳. تألیف مقاله امام خمینی(ره) و مسأله اختلاف قرائت با راهنمایی جناب آقای دکتر فقهی زاده- ۱۳۹۴- برگزیده همایش قرآن و امام خمینی(ره) و چاپ در همایش نامه آن
۴. تألیف مقاله روایتی قرآنی از واقعه تاریخی سوره تحریم در مقایسه با روایات محرف شأن نزول- شایسته تقدیر در همایش علامه حلی حوزه‌های علمیه استان تهران
۵. تألیف مقاله دیدگاهی نو درباره آیات ۱۶-۱۹ سوره قیامت و نقد دیدگاه های سه گانه مشهور- ۱۳۹۶- مجله علمی ترویجی مشکوه مربوط به بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی
۶. تألیف مقاله هماهنگی و انسجام اعجازین قرآن- ۱۳۹۱- مجله عروج اندیشه(فصلنامه تخصصی دانشگاه مذاهب اسلامی)

۱۰. تدوین جزوات متفرقه آموزشی و فرهنگی

با توجه به اهداف مختلفی که وجود داشته است، برخی از جزوات توسط تیم پژوهشی طرح، تدوین شده است که در ادامه به آنها اشاره می‌شود:

جزوه «مبادی و مبانی تدبیر در قرآن»

از آنجایی که آشنایی با مبانی تدبیر برای فعالین کلاس‌های تدبیر در قرآن و همچنین شرکت‌کنندگان دوره تربیت مربی، امری ضروری است، جزوهای تدوین گردید که در آن مبادی و مبانی تدبیر از قبیل تعریف تدبیر، روش تدبیر در قرآن و مکانیسم آن، جایگاه اهل‌بیت(ع) نسبت به قرآن با رویکردی دقیق‌تر و تفصیلی‌تر مورد بررسی واقع شده است. این جزوه در اختیار مخاطبانی از دوره‌ها قرار می‌گیرد که سطوح اولیه تدبیر را گذرانده باشند.

جزوه «مجموعه بیانات رهبر معظم انقلاب پیرامون تدبیر»

بزرگ منادی تدبیر در قرآن در زمانه حاضر، رهبری معظم انقلاب است. تأکید چندباره ایشان بر ضرورت تدبیر و لزوم بصیرت‌افزایی در پرتوی معرفت قرآنی امری است که نمی‌توان از آن به سادگی عبور کرد. از این رو و در راستای بیشتر روشن شدن افق جامعه کنونی نسبت به تدبیر در قرآن، فرازهایی از سخنان مقام معظم رهبری که مرتبط با بحث تدبیر در قرآن بوده است در جزوهای بصورت منسجم جمع‌آوری شده است.

جزوه «گزیده مقدمه تفسیر تسنیم»

چنانکه قبل از این اشاره شد، ریشه‌های طرح تدبر در قرآن را می‌توان در تفسیر گرانبه‌های المیزان اثر علامه طباطبایی (ره) یافت. ایشان با احیای مکتب تفسیر قرآن به قرآن، افقی روشن را پیش روی علاقه‌مندان قرآنی گشودند. گرچه ایشان احیاگر این مکتب بودند اما شاگردان ایشان و از جمله آیت الله جوادی آملی توفیقاتی چشمگیر در تفصیل، تشریح و امتداد مکتب تفسیر قرآن به قرآن داشته‌اند. عصاره این تلاش‌ها را می‌توان در مقدمه تفسیر تسنیم اثر آیت‌الله جوادی آملی به خوبی مشاهده نمود. در این مقدمه جایگاه قرآن کریم و نحوه فهم آن تا میزان خوبی تبیین شده است که می‌تواند برای فعالین عرصه تدبر در قرآن بسیار مفید و قابل بهره‌گیری باشد. از این رو مقدمه طولانی این تفسیر بصورت خلاصه تدوین گردید تا برای فعالین تدبری و شرکت‌کنندگان دوره تربیت مربی، قابل دسترسی و استفاده باشد.

جزوه «گزیده مقالاتی برای دوره تربیت مربی»

در راستای آشنایی هر چه بیشتر شرکت‌کنندگان دوره تربیت مربی با بسترهای شکل‌گیری طرح تدبر در قرآن و اثرات آن در عرصه‌های مختلف دینی، جزوه‌ای تدوین گردید که در آن چهار مقاله به شرح زیر تنظیم گردیده است:

- چگونگی شکل‌گیری ایده طرح تدبر در قرآن (حجت الاسلام و المسلمین الهی‌زاده)
- چگونگی شکل‌گیری ایده طرح تدبر در سیره (حجت الاسلام و المسلمین الهی‌زاده)
- نقش تدبر در ترویج و گسترش فرهنگ قرآنی (حجت الاسلام صبحی)

- بحثی تحلیلی-تاریخی پیرامون سیر تطور تفکر اسلامی جهت درک ضرورت و اهمیت بازگشت امت اسلامی به قرآن (علامه طباطبایی)

۱۱. تجهیز کتابخانه

با توجه به اهمیت پژوهش یکی از اقدامات مهم مجموعه، تجهیز کتابخانه مؤسسه با بیش از ۲۰۰ جلد کتب مهم و مرجع در زمینه تفسیر، علوم قرآن، ادبیات عرب، تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام بوده است.

فعالیت‌های آموزشی-ترویجی طرح تدبیر

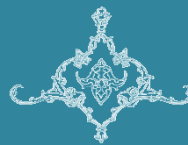
فعالیت‌های آموزشی و ترویجی یکی از فعالیت‌های مهم طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان بوده است که در ادامه برخی از این فعالیتها ذکر گردیده است:

۱. برگزاری دوره‌های فراگیر تدبر در قرآن برای دانشجویان

یکی از فعالیت‌های طرح تدبر در قرآن برگزاری دوره‌های فراگیر تدبر در قرآن در برخی از مراکز دانشگاهی و دانشجویی بوده است. این دوره‌ها جهت آشنایی اولیه با تدبر در قرآن و انس متدبرانه با مفاهیم برخی از سوره‌های قرآن بوده است. این دوره‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز مختلف دانشگاهی شهر تهران مانند موارد زیر برگزار شده است:

- مسجد دانشگاه تهران
- دانشکده فنی دانشگاه تهران
- حوزه دانشجویی دانشگاه شریف
- دانشگاه علم و صنعت
- دانشگاه امام صادق (ع)
- دانشگاه خواجه نصیر
- دانشگاه شهید بهشتی
- دانشگاه علوم و معارف قرآن
- دانشگاه اهل بیت (علیهم‌السلام)
- دانشگاه آل طه (علیهم‌السلام)
- حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان (ساختمان مرکزی-فاطمی)

۲. برگزاری دوره جامع آموزشی تدبر در قرآن برای دانشجویان

مهمترین فعالیت آموزشی طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان، برگزاری دوره جامع آموزش تدبر در قرآن است. در این دوره‌ها مخاطبان ابتدا در یک پیش دوره با مقدمات بحث آشنا شده و سپس در آزمون ورودی دوره شرکت می‌کنند و به شرط قبولی در دوره اصلی شرکت می‌کنند. تفاوت این دوره با دوره فراگیر در آن است که در این دوره‌ها آموزش روش تدبر در قرآن محوریت بیشتری پیدا کرده و لذا آموزش زبان قرآن (زبان عربی) به عنوان مقدمه مهم این بحث یکی از سرفصل‌های مهم کلاس می‌باشد.

این دوره ی جامع آموزشی در مجموع ۴ ترم است که یک ترم آن مقدماتی و سه ترم بعدی دوره ی اصلی را تشکیل می دهند.

تا بدین جا چهار دوره آموزشی مشتمل بر ۱۸۰ ساعت کلاس و مباحثه طی ۵۵ جلسه آموزشی برگزار شده است. در ادامه گزارشی اجمالی از این دوره‌ها ارائه می‌گردد:

شماره دوره آموزشی	زمان شروع دوره	زمان اتمام دوره
دوره آموزشی ۱	بهمن ۹۳	دی ۹۴
دوره آموزشی ۲	آبان ۹۴	آذر ۹۵
دوره آموزشی ۳	بهمن ۹۴	دی ۹۵
دوره آموزشی ۴	فروردین ۹۵	دی ۹۵

۳. برگزاری دوره تدبر ویژه حوزویان و دانشجویان علوم قرآنی

در راستای ترویج فرهنگ تدبر در قرآن، یکی از فعالیت‌ها برگزاری دوره تدبر ویژه طلاب و دانشجویان علوم قرآنی بوده است. این دوره پس از ثبت نام از تعدادی از متقاضیان، برگزاری آزمون ورودی، مصاحبه با قبول شدگان و انتخاب افراد برتر، در قالب یک پیش‌دوره و چهار مقطع به مدت سه ترم (حدود ۱۶۰ ساعت) برگزار گردید که زمان‌بندی آن به شرح زیر بوده است:

- ۸۰ ساعت مطالعه
- ۵۰ ساعت کلاس درسی
- ۳۰ ساعت مباحثه و کارگروهی

۴. برگزاری دوره‌های دانش‌آموختگی تدبیر در قرآن

یکی از اقدامات طرح تدبیر در قرآن دانشگاهیان، سامان‌دهی و بسترسازی برای ادامه فعالیت تدبیری فارغ‌التحصیلان دوره‌های تدبیر در قرآن در سال‌های پیشین است. در این دوره‌ها بر روی سوره‌هایی کار می‌شود که در دوره‌های اصلی در دستور کار نبوده است. تا کنون چند دوره از این کلاسها برگزار شده است.

۵. برگزاری همایش‌های تدبر در سوره‌های نیمه بلند

منظور از همایش، برنامه‌ی یک ماهه تدبر یکی از سوره‌های نیمه بلند قرآن است که در انتهای آن همایشی با حضور یکی از اساتید تدبر برای ارائه تدبر سوره مورد نظر برگزار می‌شود. در این همایش‌ها اهداف زیر پیگیری می‌شود:

- انس با تدبر سوره‌های نیمه بلند قرآن که امکان تدبر آنها در دوره‌ها وجود ندارد
- تقویت کار شخصی افراد بدون کمک مربی و حضور در کلاس
- تمرین در استفاده از مطالب فراگرفته‌شده در دوره‌های آموزشی، برای تدبر سوره بلند

در این راستا ۶ سلسله از همایش‌های تدبر در قرآن برگزار گردید که به شرح زیر است:

- همایش تدبر در سوره مبارک نور: شهریور و مهر ۸۸
- همایش تدبر در سوره مبارک کهف: بهمن و اسفند ۸۸
- همایش تدبر در سوره مبارک احزاب: اسفند ۸۸ و فروردین ۸۹
- همایش تدبر در سوره مبارک غافر: تیر ۸۹
- همایش تدبر در سوره مبارک انفال: مهر ۹۰
- همایش تدبر در سوره مبارک محمد ﷺ: فروردین ۹۱

از آنجایی که هدف طرح تدبر در قرآن دانشگاهیان، ترویج فرهنگ تدبر در قرآن میان دانشجویان است، صرفاً نمی‌توان به برنامه‌های آموزشی برای دستیابی به این هدف اکتفا نمود. از این رو برنامه‌های جنبی طراحی گردید که شرکت‌کنندگان دوره‌ها بتوانند در جمعی صمیمی گرد هم بیایند. برگزاری ۴ اردوی مشهد، ۳ اردوی قم و ۱ اردوی دماوند با برنامه‌های متنوع آموزش فرهنگی و استفاده از محضر حضرت آیت الله جوادی آملی، استاد الهی زاده و صبوحی از زمره این اقدامات بوده است.

۷. ترویج و فروش محصولات تدبری

یکی از راه‌ها برای ترویج فرهنگ تدبری، انتشار محصولات تدبری میان اقشار مختلف جامعه بالاخص دانشجویان است. از این رو، مجموعه کتب تدبری که توسط اساتید تدبر تألیف شده‌اند توسط مؤسسه در اختیار متقاضیان عمومی و شرکت‌کنندگان دوره‌ها قرار می‌گیرد. کتبی که در مؤسسه عرضه می‌شود از این قرار است:

کتب مبانی تدبر

۱. درسنامه تدبر ترتیبی قرآن: مبانی، مبادی و روش (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)
۲. درسنامه تدبر موضوعی: مبانی و روش

کتب زبان قرآن

۳. انس و آشنایی با زبان وحی: واژه‌شناسی (تألیف: محمد بزرگر، احسان شریفیان)
۴. انس و آشنایی با زبان وحی: جمله‌شناسی (تألیف: محمد بزرگر، احسان شریفیان)

کتب تدبر ترتیبی در سوره‌ها

۵. تدبر در قرآن: سوره جزء ۳۰ (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)
۶. تدبر در قرآن: سوره جزء ۲۸ و ۲۹ (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۷. تدبر در قرآن: سور جزء ۲۶ و ۲۷

(تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۸. تدبر در قرآن: سور جزء ۲۴ و ۲۵

(تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۹. تدبر در قرآن کریم: جلد چهارم، سور

طلاق تا جن (تألیف حجت الاسلام

صبحی)

۱۰. تدبر در قرآن کریم: جلد پنجم،

سور مزمل تا مطففین (تألیف حجت

الاسلام صبحی)

۱۱. تدبر در قرآن کریم: جلد ششم،

سور انشقاق تا ناس (تألیف حجت الاسلام

صبحی)

کتاب تدبر در سیره معصومان (ع)

۱۲. درسنامه تدبر در سیره تمدن ساز

اهل بیت(ع) (تألیف حجت الاسلام و

المسلمین الهی زاده)

۱۳. تأسیس تمدن و حیانی(سیره

رسول اکرم(ص)) (تألیف حجت الاسلام

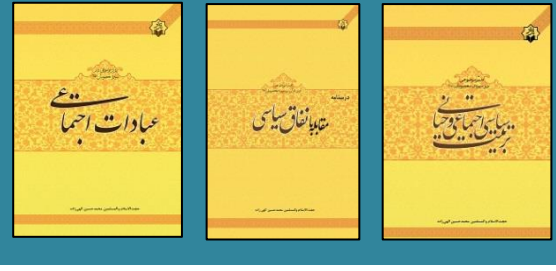
و المسلمین الهی زاده)

۱۴. تثبیت تمدن و حیانی(سیره

حضرت زهرا(س) و حضرت علی(ع))

تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)
 ۱۵. تدبیر در سیره تمدن ساز انبیاء(ع)
 (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)
 کتب تدبیر موضوعی

۱۶. تربیت سیاسی، اجتماعی، و حیوانی
 (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۱۷. مقابله با نفاق سیاسی (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۱۸. عبادات اجتماعی (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۱۹. سیر عمل به قرآن (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

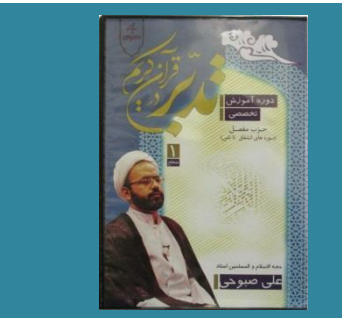
۲۰. اقامه قرآن (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۲۱. تفسیر قرآن با قرآن (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

۲۲. تربیت فطری (تألیف حجت الاسلام و المسلمین الهی زاده)

مجموعه DVD های ارائه ی تدبیر سوره ها توسط استاد صبوحی

در این مجموعه سوره های طلاق تا ناس توسط استاد در قالب تصویری ارائه می گردد. لازم به تذکر است مطالب ارائه شده توسط استاد محترم متناظر با محتوای مجموعه کتب تدبیر در قرآن (حزب مفصل) جلد ۴ و ۵ و ۶ می باشد.

تبلیغات و اطلاع‌رسانی

یکی از جنبه‌های مهم فعالیت‌های طرح تدبیر، تبلیغات و اطلاع‌رسانی است. این امر جهت انتشار فرهنگ تدبیری و همچنین جذب دانشجویان برای شرکت در دوره‌ها، اهمیت دارد. در ادامه به برخی از اقدامات انجام شده در این زمینه اشاره می‌گردد:

۱. اطلاع‌رسانی از طریق سایت تدبیر در قرآن دانشگاهیان

سایت تدبیر در قرآن دانشگاهیان به آدرس Tadabor.ir جهت اطلاع‌رسانی و ثبت نام دوره‌ها و همچنین انتشار مقالات، معرفی محصولات و انتشار مطالب مرتبط با تدبیر طراحی گردیده است. براین اساس مطالب زیر در این سایت ارائه می‌گردد:

- اخبار و اطلاعیه‌های دوره‌های جاری تدبیر در قرآن
- ثبت‌نام اینترنتی برای شرکت در دوره‌های تدبیر
- برخی مباحث پیرامون تدبیر، مبانی آن و برخی پژوهش‌های مرتبط از محققان مختلف
- اطلاع‌رسانی در مورد محصولات تدبیری

۲. ایجاد کانال اطلاع رسانی موسسه در تلگرام

از آنجایی که شبکه ی اجتماعی تلگرام جزء پر مخاطب ترین شبکه ها در فضای مجازی است، این موسسه با ایجاد یک کانال اطلاع رسانی، اقدام به انتشار مفاهیم تدبیری، معرفی محصولات و اطلاع رسانی دوره ها در فضای مجازی نموده است.

آدرس کانال: https://telegram.me/tadabor_ir

۳. تهیه بانک اطلاعات ایمیل و پیامک

امروزه یکی از روش‌ها برای تبلیغ، ارسال ایمیل و پیامک تبلیغاتی است. در این راستا توانسته ایم بانکی مشتمل بر تعداد قابل توجهی ایمیل و شماره همراه از برادران دانشجوی دغدغه‌مند و مذهبی تهیه نماییم. از این بانک برای ارسال تبلیغات دوره‌ها از طریق پنل‌های ایمیلی و پیامکی استفاده می‌گردد.

۴. توزیع پوستر و بروشور

یکی از راه‌های مؤثر در جذب دانشجویان، تبلیغات کاغذی است. در همین راستا برای برگزاری دوره‌های تدبیر در قرآن، چاپ پوستر و بروشور و توزیع آن‌ها در سطح دانشگاه‌ها و یا اماکنی که دانشجویان حضور پررنگ دارند در دستور کار بوده است.

۴. خبررسانی در سایتهای فرهنگی و خبری

سایتهای فرهنگی-خبری یکی دیگر از طرق تبلیغ برای کلاسهای تدبر در قرآن بوده است. در این راستا سایتهایی مانند رجانیوز، فارس، تسنیم، خبرگزاری دانشجو، تابناک، خبرگزاری قرآنی ایگنا و سایت جهادگران با طرح تدبر همکاری هایی داشته‌اند.

﴿وَ آخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (یونس/۱۰)